

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Środowiska

KSI.410.003.06.2021

Pan
st. bryg. Robert Nowakowski
Komendant Powiatowy
Państwowej Straży Pożarnej w Powiecie
Warszawskim Zachodnim
ul. Lesznowska 20a
05-870 Błonie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/052 – „Ochrona przeciwpożarowa w parkach narodowych”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Powiecie Warszawskim Zachodnim (KP PSP), ul. Lesznowska 20a, 05-870 Błonie
Kierownik jednostki kontrolowanej	St. bryg. Robert Nowakowski, Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Powiecie Warszawskim Zachodnim ¹ od 3 sierpnia 2020 r. Poprzednio, w okresie objętym kontrolą, funkcję kierownika jednostki pełnili: – st. bryg. Zbigniew Rafalski – od 19 maja 2016 r. do 30 czerwca 2020 r.; – bryg. Mariusz Tymoszewicz – od 1 lipca 2020 r. do 2 sierpnia 2020 r. (akta kontroli str. 227-231)
Zakres przedmiotowy kontroli	Nadzór Państwowej Straży Pożarnej nad zabezpieczeniem przeciwpożarowym parku narodowego
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do 20 października 2021 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Środowiska
Kontroler	Damian Pazio, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KSI/61/2021 z 30 września 2021 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: „Komendant Powiatowy PSP”.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej: „ustawa o NIK”

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2018–2021⁴ Komendant Powiatowy PSP prawidłowo sprawował nadzór nad zabezpieczeniem przeciwpożarowym Kampinoskiego Parku Narodowego (KPN). Planował i przeprowadzał w KPN kontrole w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego, a także egzekwował usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Corocznie uzgadniał dokument ustalający sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia w KPN oraz aktualizował Powiatowy Plan Ratowniczy (PPR). Co prawda w latach 2018–2020 nie uwzględniono KPN w PPR, ale nieprawidłowość tę usunięto w 2021 r. i nie miała ona większego wpływu na kontrolowaną działalność.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

Opis stanu faktycznego

Komendant Powiatowy PSP w latach 2018–2021 sporządzał roczne plany czynności kontrolno-rozpoznawczych, w których zostały uwzględnione kontrole w KPN: 1 w 2018 r.; 1 w 2019 r.; 1 w 2020 r. i 1 w 2021 r.

(akta kontroli str. 3-15)

W latach 2018-2021 Komendant Powiatowy PSP przeprowadził 3 kontrole w KPN: 1 w 2018 r.; 1 w 2019 r.; 1 w 2020 r. W 2018 r. Komendant Powiatowy PSP wszczął postępowanie w sprawie nakazu usunięcia uchybień w zakresie ochrony przeciwpożarowej stwierdzonych podczas czynności kontrolno-rozpoznawczych na obszarze leśnym administrowanym przez KPN, dotyczących braku oznakowania dojazdów pożarowych oraz niewyposażenia przebudowanego odcinka dojazdu pożarowego w mijanki. W związku z usunięciem przez KPN wszystkich stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości postępowanie zostało umorzone w całości. W 2019 r. kontrola nie stwierdziła nieprawidłowości. W 2020 r. nieprawidłowości dotyczące braku oznakowania i braku dostatecznego oznakowania dojazdów pożarowych zostały usunięte w trakcie kontroli. Zaplanowana na II kwartał 2021 r. kontrola w KPN nie została przeprowadzona we wskazanym terminie.

Komendant Powiatowy PSP wyjaśnił, że: „Ze względu na fakt, iż w II kwartale ilość czynności kontrolno-rozpoznawczych nie pozwoliła na przeprowadzenie kontroli w KPN, która może trwać do 7 dni roboczych, przełożono kontrolę Kampinoskiego Parku Narodowego na IV kwartał 2021 r.”.

(akta kontroli str. 16-34)

Komendant Powiatowy PSP corocznie uzgadniał dokument pn. „Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia w Kampinoskim Parku Narodowym”. Zgłaszane przez niego uwagi dotyczyły m.in.: nieokreślenia w tym dokumencie odległości pomiędzy dowolnymi punktami w lesie, a drogami publicznymi i dojazdami pożarowymi (brak mapy); pojemności zbiorników wodnych, wydajności hydrantów oraz przepływu cieków wodnych; braku informacji dotyczącej powierzchni parku na terenie poszczególnych gmin; braku informacji o liczbie osób, jakie mogą pomieścić się na poszczególnych parkingach oraz braku informacji w zakresie możliwości wjazdu i parkowania samochodów ciężarowych na parkingach.

(akta kontroli str. 35-46)

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu sformułowano ocenę opisową.

⁴ Do 20 października 2021 r.

Stanowisko kierowania KP PSP wyposażone było w cyfrową mapę SWD ST System Wspomagania Decyzji. Na mapie cyfrowej naniesione zostały m.in. granice KPN, dojazdy pożarowe (nieoznaczone numerami) oraz hydranty. Dysponowano mapami KPN uwzględniającymi dojazdy pożarowe z numerami tych dojazdów w formie papierowej.

(akta kontroli str. 232)

Komendant Powiatowy PSP corocznie aktualizował PPR. W latach 2018-2020 w PPR nie uwzględniono KPN (szczegółowy opis w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). W PPR z 2021 r. w rozdziale pt. „Wykaz zadań realizowanych przez inne podmioty mogące wspomagać organizację działań ratowniczych”, w punkcie 1.2.15. „Administracja Lasów Państwowych” umieszczono odniesienie do dokumentu dotyczącego sposobów postępowania na wypadek pożaru lasu w KPN, stanowiącego załącznik nr 32 do PPR.

(akta kontroli str. 47-118)

Odnotowana liczba pożarów na obszarze KPN wyniosła: w 2018 r. – 17 o łącznej powierzchni 2,7 ha; w 2019 r. – 21 o łącznej powierzchni 14,7 ha; w 2020 r. – 5 o łącznej powierzchni 0,1 ha oraz w 2021 r.⁵ – 5 o łącznej powierzchni 3,4 ha. Główną przypuszczalną przyczyną powstania pożarów były podpalenia. W latach 2018-2021 średni czas dojazdu pierwszego podmiotu ratowniczego do zgłoszonych pożarów wyniósł od 12 min do 16 min, a średni czas interwencji – od 55 min do 3 godz. i 18 min.

(akta kontroli str. 119-226)

W latach 2018-2021, po przeprowadzonych w KPN akcjach gaśniczych, nie formułowano wniosków i zaleceń. Ogólne zasady opracowania analiz zdarzeń zostały określone w „Wytocznych Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego PSP do sporządzania analiz zdarzeń przez jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej woj. mazowieckiego”⁶. Według tych „Wytocznych” zdarzenia podlegające analizowaniu dotyczyły m.in. śmiertelnego, ciężkiego lub zbiorowego wypadku w związku z udziałem w działaniach ratowniczych oraz zdarzeń o charakterze masowym. Komendant Powiatowy PSP wyjaśnił, że w latach 2018-2021 żadne ze zdarzeń (pożarów) w KPN nie wymagało sporządzenia analiz zgodnie z obowiązującymi „Wytocznymi” Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego PSP.

(akta kontroli str. 233-238)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W latach 2018-2020, w PPR opracowanym w KP PSP nie uwzględniono KPN. Zgodnie z § 7 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 3 lipca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego⁷ plany ratownicze zawierają w szczególności wykaz zadań realizowanych przez podmioty ratownicze oraz inne podmioty mogące wspomagać organizację działań ratowniczych.

Komendant Powiatowy PSP wyjaśnił m.in., że: „Dokumentacja dotycząca Kampinoskiego Parku Narodowego [...] stanowiła odrębny dokument, który znajduje się na Stanowisku Kierowania [...] Z uwagi na fakt, iż Powiatowy Plan Ratowniczy

⁵ Według stanu na 6 października 2021 r.

⁶ Załącznik Nr 2 do zarządzenia nr 2/2018 Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia zmian i tekstu jednolitego „Wytocznych Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego PSP do sporządzania analiz zdarzeń przez jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej woj. mazowieckiego”.

⁷ Dz. U. poz. 1319, ze zm.

jest obszernym dokumentem w celu ułatwienia pracy dyżurnym stanowiska kierowania postanowiono dokument dotyczący Kampinoskiego Parku Narodowego traktować jako osobny dokument stanowiący załącznik do Powiatowego Planu Ratowniczego”.

Dokument dotyczący KPN dopiero od 2021 r. stanowił załącznik do PPR, a nieuwzględnienie w latach 2018–2020 KPN w PPR stanowiło naruszenie ww. przepisu.

(akta kontroli str. 85-118; 233-238)

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa,

Kontroler
Damian Pazio
główny specjalista kontroli
państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Środowiska
p.o. dyrektor
Tomasz Gawel